

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 12/33, p. 475-490

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12625>
ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

Article Info/Makale Bilgisi

Referees/Hakemler: Yrd. Doç. Dr. Esra Nur TİRYAKI –
Yrd. Doç. Dr. Yasemin BAKI – Yrd. Doç. Dr. Talat AYTAN

This article was checked by iThenticate.

CEF-ESTİM KILAVUZUNA GÖRE HİTİT, İSTANBUL VE YEDİ İKLİM SETLERİNDEKİ A2 OKUMA METİNLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ*

Elif TURGUT** - Neslihan KARAKUŞ*** - Celile Eren ÖKTEN****

ÖZET

Yabancı dil olarak Türkçe öğreten kurumlar Avrupa Konseyi Ortak Dil Çerçevesini kıstas almaktadır. Türkiye’de yaygın olarak TÖMER’lerde yabancılara Türkçe öğretimi yapılmaktadır. Bunun için her kurum öğretimi gerçekleştirmek için çeşitli malzemeler, materyaller kullanmakta; belirlenen ders kitapları ile öğretim gerçekleştirilmektedir. Yakın zamanda büyük adımlar atılmış olsa da hâlâ alanda eksiklikler ve ihtiyaçlar mevcuttur. Bu çalışmada tanıtılacak olan CEF-ESTİM kılavuzu okuma metinlerinin seviyelerinin belirlenmesinde kullanılabilecek olan ihtiyaca yönelik olarak tasarlanmış bir programdır. Bu çalışmanın amacı CEF-Estim kılavuzunu tanıtmak, nasıl kullanıldığını anlatmak ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan Hitit, İstanbul ve Yedi İklim setlerinde yer alan okuma metinlerinin CEF-Estim kılavuzu kullanılarak seviyeye uygunluklarını tespit etmektir. CEF-ESTİM kılavuzu öğretmenlere, sınıf etkinliklerinin Avrupa Konseyi Ortak Dil Çerçevesi (CEFR)’ne uygunluğunu tespit etmede yardımcı olmayı amaçlar. Bu kılavuz Lancaster Üniversitesinden Charles Alderson tarafından hazırlanmış ve Hollanda hükümeti tarafından 2003-2004 yılında finanse edilen DUTCH CEFR Grid projesinin bir ürünüdür. Yayımlanmasından ayrı olarak bu ilk projenin başarısı, iki beceri alanında, -dinleme ve okuma- sınav ve etkinlik hazırlayanlara, testlerin CEFR seviyesine uygunluğunu tespit etmede yardımcı olacak çevrimiçi bir araç sunmasıdır (Cef Estim, 2010). CEF-ESTİM kılavuzu, dil öğretimi için yapılan çalışmaların CEFR seviyelerine göre yapılmasını hedeflemektedir. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Araştırmada bu yöntemle Hitit, İstanbul ve Yedi İklim setlerinin A2 seviyesindeki ders kitaplarında yer alan her üniteye ait birer metin rastgele (random) metotla seçilmiş ve

* Bu çalışma 10. Uluslararası Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Kurultayı’nda 28-30 Eylül 2017 tarihinde sözlü olarak sunulan bildirinin genişletilmiş halidir.

** Yüksek Lisans Öğrencisi, Yıldız Teknik Üniversitesi Türkçe Eğitimi ABD, El-mek: elifturgut3000@hotmail.com

*** Yrd. Doç. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, El-mek: neslihanarakush@gmail.com

**** Doç. Dr. Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, El-mek: celileokten@gmail.com

toplam 18 metin değerlendirme kapsamında incelenmiştir. A2 kitabında yer alan 18 okuma metni CEF-Estim kılavuzuna göre analiz edilip bulgu ve sonuçlar oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: CEF, CEF-ESTIM, Yabancılara Türkçe Öğretimi, Okuma metinleri.

ASSESSMENT OF A2 LEVEL READING TEXTS IN HITİT, İSTANBUL AND YEDİ İKLİM COURSE BOOKS ACCORDING TO THE CEF-ESTIM GUIDE

ABSTRACT

Common European Framework is referred as a criterion by institutions teaching Turkish as a foreign language. Turkish is taught as a second language widely in TÖMER language schools. For this, each institution benefits from various materials such as predetermined coursebooks for teaching. This study aims at identifying the suitability of reading texts in A2 level Hitit, İstanbul and Yedi İklim course books with the help of CEF-Estim guidelines. The study also aims at introducing this guide. CEF-ESTIM guide is oriented towards assisting teachers in determining the suitability of in-class activities to the CEFR (Common European Framework). Prepared by Charles Alderson from Lancaster University, this guide is the product of DUTCH CEFR Grid project financed by the Dutch government between 2003-2004. Apart from being published, the first success of this project offers an online tool to identify the suitability of tests, exams and activities within two skill areas- listening and reading- to the CEFR level (Cef Estim, 2011). CEF-ESTIM guide seeks to standardize language teaching activities as per CEFR levels. A qualitative research method, document review is used for the purposes of this study. With the help of this method, one text was randomly selected from each unit included in the A2 level course books of Hitit, İstanbul and Yedi İklim, and a total of 18 texts were examined. These texts were analyzed according to the CEFR guide, and the findings and conclusion formed accordingly.

STRUCTURED ABSTRACT

Introduction

There are a good many languages around the world. Some of these languages are spoken by a minority whereas some are spoken by billions of people. Due to the emerging need to acquire multiple languages, certain language teaching strategies have been determined. Having performed the first arrangement, European countries have standardized language teaching with the system that they developed and enumerated the qualities of speakers according to each level. As these countries have a multi-lingual structure, they had to develop various strategies in order to minimize the problems and protect the soundness of this structure. CEFR (Common European Framework) is one of these systems. Prepared for the purposes of teaching commonly-spoken languages all over Europe

Turkish Studies

to different nations and realizing social integration, increasing and transferring cultural diversity as well as commerce and education, the Common European Framework holds utmost importance for accelerating the adaptation process of internal migrants to learn and internalize the host country's language within a short period (Erdem et al. 2015: 461). According to Şahin and Aydın (2014), the Common European Framework (CEFR) aims at offering a common framework to guide studies regarding language teaching programmes, programme directives, exam and course books in European countries.

Despite the differences in languages, the system is the same and this framework is referred as a criterion by institutions teaching Turkish as a foreign language. Turkish is taught as a second language widely in TÖMER language schools. For this, each institution benefits from various materials such as predetermined coursebooks for teaching. Although big steps have been taken towards this end, there are still some problems and needs regarding language teaching. Within this context, CEF-ESTIM guide is a programme designed for the need to identify the levels of reading texts.

In addition, CEF-ESTIM is a guide aiming at helping teachers with identifying the suitability of in-class activities for the CEFR. Prepared by Charles Alderson from Lancaster University, this guide is the product of DUTCH CEFR Grid project financed by the Dutch government between 2003-2994. Apart from being published, the first success of this project offers an online tool to identify the suitability of tests, exams and activities within two skill areas- listening and reading- for the CEFR level (Cef Estim, 2011). The guide allows test developers to analyze the suitability of reading and listening activities with CEFR. Each activity is entered into fields determined by CEFR. (i.e. source of text, discourse type, estimated difficulty level etc.). Therefore, the analyzer is supposed to have a good command of CEFR criteria in order to use the guide effectively.

CEF-ESTIM guide is designed as a three-petal flower: text, activities, competencies. In the middle of the flower, there is a part in which general qualities of the activity and sociocultural details (such as school, students etc) are included. There are also samples and a glossary. The CEF-ESTIM guide aims at the execution of language-teaching-related studies as per CEFR levels; however, it should be noted that "level" is a flexible term. Multiple levels might be contained in a text or activity. Therefore, it is important to determine a possible range instead of a certain level since the eventual purpose is not to narrow down the scope but to continue the logic of the "framework"

Purpose

The purpose of this study is to identify the suitability of reading texts in Hitit, İstanbul and Yedi İklim course books (used for teaching Turkish as a second language) to the level in question with the help of CEF-ESTIM guide. Another purpose of this study is to introduce this guide.

Method

Turkish Studies

This study benefits from document review as its methodology. Document review is a data collection method covering the analyses of written materials in which information regarding events or phenomena to be studied (Yıldırım and Şimşek, 2013: 217). With the help of this method, one text was randomly selected from each unit included in the A2 level course books of Hitit, İstanbul and Yedi İklim, and a total of 18 texts were examined. These texts were analyzed according to the CEFR guide, and the findings and conclusion formed accordingly. In this way, both the course books and the use of the CEF-ESTIM guide are confirmed as suitable. In addition, CEF-ESTIM is a guide aiming at helping teachers with identifying the suitability of in-class activities to CEFR. Prepared by Charles Alderson from Lancaster University, this guide is the product of DUTCH CEFR Grid project financed by the Dutch government between 2003-2004. Apart from being published, the first success of this project offers an online tool to identify the suitability of tests, exams and activities within two skill areas- listening and reading- for the CEFR level (Cef Estim, 2011).

Findings

This study examines the suitability of the reading texts in A2 level Hitit, İstanbul and Yedi İklim course books (used for teaching Turkish as a second language) with the level as per the CEF-ESTIM guide.

Designed according to the EU's Common Reference Document and comprised of three parts, the "text" part of the guide was used for the purposes of this study. Reading texts were tested and graded according to criteria such as subject, study field, discourse type, text source, text nature, text length, vocabulary and linguistic structure. The level of the texts were determined according to the grade range set out in the guide. Constituting the preliminary findings of the study, a randomly-selected reading text from each course book was tested in line with the CEF-ESTIM guide, and 2 of the total 3 texts were graded as A2 level while one text was found to be closer to B1 level. The length of the text is thought to be the factor leading to this result. Therefore, it should be noted that it is important to determine a possible range instead of a certain level. 6 randomly-selected reading texts from Yedi İklim, Yeni Hitit and İstanbul were tested according to the level criteria included in the CEF-ESTIM guide. The test results are as follows:

2 of the reading texts selected from Yeni Hitit are A2 level; 2 of them are A2/B1 level, and one of them is B1 level while one is graded as B1/B2 level. On the other hand, all reading texts chosen from İstanbul are on A2 level whereas 4 of the texts from Yedi İklim are graded as A2 level; one text is on A2/B1 level, and finally one text is graded as A1/A2 level.

Yeni Hitit has the only unsuitable text titled "*Hangi Kanal?*" since it is well above A2 level, and thus can be referred to as "not suitable for level". The abovementioned text falls within the scope of "news, articles, reports and columns and informative texts regarding certain fields" according to the CEF text content and type criteria. Moreover, it also carries the characteristics of the learning outcome determined for B1/B2 level: "*Can understand articles and reports concerned with contemporary problems in which the writers adopt particular stances or viewpoints*". The following sentence extracted from the abovementioned text supports the

Turkish Studies

result: “We should educate our children about conscious consumption due to the new products in TV commercials and the ways commercial programmes present these “(Hangi Kanal? / Yeni Hitit)¹. In conclusion, the CEF-ESTIM guide confirms the suitability of reading texts selected randomly from these Turkish course books with A2 level criteria.

Results and Discussion

Although the reading texts in the course books allow students to familiarize themselves with the structure of such texts and constitute appropriate samples for students to write similar texts (Özdemir, 2013: 2053), the question remains as regards to the suitability of these texts for students’ level.

This study found that randomly-selected reading texts from A2 level course books confirm their suitability according to the CEF-ESTIM guide. However, this might not apply to other educational set or text levels. A study conducted by Yılmaz and Temiz (2014: 70-80) on the readability of texts in “Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı²” also confirms this. The results of the study suggest that there are texts above students’ level.

Considering the learning outcomes and qualities that B1 and above levels should have according to CEF, it proves difficult to find and select texts in line with the criteria or the course book sets look similar and repetitive.

In addition to Turkish education sets, teachers might desire to use extra texts in their lessons. In a study conducted by Akkaya and Kara (2014:14) on the Turkish course books used by language instructors, use of a sole resource is referred to as a negative situation on the grounds of weakening research-oriented behavior, distancing from technology, and resulting laziness in the instructor. In the study, instructors recommend to benefit from various sources and tools alongside course books. It holds utmost importance for the instructor to select texts from the internet, newspaper, blog articles, novels and other multiple sources and identify the suitability of these texts with students’ level. Therefore, CEF-ESTIM, an assessment tool for “teachers to identify levels”, will comprehensively benefit teachers in identifying the level of extra-course book texts.

Keywords: CEF, CEF-ESTIM, Teaching Turkish to Foreigners, Reading Texts

Giriş

Dünya üzerinde pek çok farklı dil mevcuttur. Bu dillerin bazıları çok küçük bir çevrede konuşulurken bazıları milyarlarca kişinin kullandığı bir dil konumundadır. Günden güne ihtiyaca göre ana dilin yanında farklı diller edinmek durumunda kalındığı için belirli dil öğretim stratejileri belirlenmiştir. Bu konuda ilk düzenlemeyi yapan Avrupa ülkeleri geliştirdikleri sistemle, dil öğretimini belli yöntemlere oturturken dil konuşucularının özelliklerini seviye seviye sıralamıştır. Çünkü çok dilli bir yapıya sahip olan Avrupa ülkeleri, sorunların en aza indirgenebilmesi ve bu

¹ T.N: Turkish original : “Televizyon reklamlarındaki yeni ürünler ve reklam programlarının bu ürünleri sunuş biçimi nedeniyle çocukları bilinçli tüketim konusunda daha erken yaşlarda eğitmemiz gerekiyor.”

² “Yeni Hitit: Yabancılar için Türkçe”

yapının sağlamlığını koruması için çeşitli stratejiler geliştirmişlerdir. Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı (CEFR) bunun için geliştirilmiş sistemlerden biridir. Avrupa kıtasında yaygın şekilde kullanılan dillerin farklı milletlerce öğrenilmesi ve toplumsal bütünleşmenin sağlanması, kültürel zenginliğin artırılması ve aktarılması, ticari, eğitim gibi amaçlarla hazırlanan Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı; kıta içinde farklı ülkelere giden insanların adaptasyon sürecinin hızlandırılması ve içinde bulunduğu toplumun dilini kısa sürede öğrenmesini sağlaması açısından önemlidir (Erdem vd. 2015: 461). Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı (CEFR); Avrupa ülkelerinde dil öğretim programlarını, program yönergelerini, sınav ve ders kitapları gibi konulardaki çalışmalarını yönlendirmek için ortak bir çerçeve sunmayı amaçlamaktadır. Yabancı dil öğrenenlerin bu dili iletişim kurmada kullanabilmek için neleri bilmeleri ve bu dilde etkinlik kazanmak için hangi bilgi ve yeteneklerini geliştirmeleri gerektiğini kapsamlı bir şekilde açıklamaktadır. Bu açıklamalar aynı zamanda dillerin konuşulduğu bölgelerdeki kültürel yapıyı da göz önünde bulundurmaktadır. Başvuru metni bu özelliklerinin yanında dil yeterlilik düzeylerinin ölçülebilmesini sağlayan bir yapıya da sahiptir. Başvuru metni eğitim yöneticilerine, ders tasarımcılarına, öğretmenlere, eğitici (formatör) öğretmenlere, sınav kurullarına ve benzeri birimlere sorumlusu oldukları öğrencilerin gerçek ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlayarak mevcut uygulamalarını yansıtabilecekleri ortak bir zemin sağlamaktır (Şahin ve Aydın, 2014).

Diller farklı olsa da sistem aynıdır ve yabancı dil olarak Türkçe öğreten kurumlar da bu çerçeve programını kıstas almaktadır. Türkiye’de yaygın olarak TÖMER’lerde yabancılara Türkçe öğretimi yapılmaktadır. Bunun için her kurum öğretimi gerçekleştirmek için çeşitli malzemeler, materyaller kullanmakta; belirlenen ders kitapları ile öğretim gerçekleştirilmektedir. Yakın zamanda büyük adımlar atılmış olsa da hâlâ alanda eksiklikler ve ihtiyaçlar mevcuttur. Bu çalışmada tanıtılacak olan CEF-ESTIM kılavuzu okuma metinlerinin seviyelerinin belirlenmesinde kullanılacak olan ihtiyaca yönelik olarak tasarlanmış bir programdır.

Yabancı dil öğretiminde Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı (CEFR), dilde yeterlilik seviyesini uluslararası alanda ölçmek için hazırlanmış bir sistemdir. Bu sistem sayesinde belirli esaslara dayanarak oluşturulan dil seviyeleri mevcuttur. Örneğin; A1, A2, B1, B2, C1, C2 olmak üzere 6 seviye belirleyen CEFR’e göre C2 seviyesinde yabancı dile sahip olan bir kişi, o dile vakıftır. Okuduğu ve duyduğu her şeyi zorluk çekmeden anlayabilir. Farklı yazılı ve sözlü kaynaklardan edindiği bilgileri özetleyebilir. Gerekece ve açıklamaları bağlantılı bir anlatımla dile getirebilir. Kendini anında, çok akıcı ve açıkça ifade edebilir. Çözümü güç olan konularda da ince anlam farklılıklarını vurgulayabilir. Yani ana dilinin inceliklerine vakıf olduğu gibi öğrendiği yabancı dilin inceliklerine de sahiptir.

CEF-ESTIM kılavuzu ise öğretmenlere, sınıf etkinliklerinin Avrupa Konseyi Ortak Dil Çerçevesi (CEFR)’ne uygunluğunu tespit etmede yardımcı olmayı amaçlayan bir sistemdir. Bu kılavuz Lancaster Üniversitesinden Charles Alderson tarafından hazırlanmış ve Hollanda hükümeti tarafından 2003-2004 yılında finanse edilen DUTCH CEFR Grid projesinin bir ürünüdür. Yayımlanmasından ayrı olarak bu ilk projenin başarısı, iki beceri alanında, -dinleme ve okuma- sınav ve etkinlik hazırlayanlara, testlerin CEFR seviyesine uygunluğunu tespit etmede yardımcı olacak çevrimiçi bir araç sunmasıdır.

Kılavuz, test geliştiricilere Okuma ve Dinleme etkinliklerinin CEFR ile uygunluğunu analiz etmesine izin vermektedir. Her bir etkinlik, metin ve öge hakkındaki bilgi kılavuz içerisinde nitelikleri CEFR kaynaklı olarak belirlenmiş alanlara girilir. (ör. metin kaynağı, söylem türü, tahmini zorluk derecesi vb) Dolayısıyla analizci, kılavuzu etkin bir şekilde kullanabilmek için CEFR ölçütlerine hâkim olmak zorundadır (<http://www.lancaster.ac.uk/fss/projects/grid/>).

Turkish Studies

CEF-ESTİM kılavuzu 3 yapraklı bir çiçek gibi tasarlanmıştır: metin, etkinlikler, yeterlilikler (yetkinlikler). Çiçeğin tam ortasında etkinlik hakkında genel özelliklerin ve sosyokültürel içerik (okul, öğrenciler, vb) detaylarının yer aldığı bir bölüm mevcuttur. Ayrıca örnekler ve bir terim listesi yer almaktadır. CEF-ESTİM kılavuzu, dil öğretimi için yapılan çalışmaların CEFR seviyelerine göre yapılmasını hedeflemektedir; ancak unutulmamalıdır ki seviye kavramı esneklerdir. Bir metin ya da etkinlik içerisinde birkaç seviye birbiri içerisinde geçmiş olabilir. Asıl mesele kesin bir seviye saptamak yerine muhtemel bir aralık belirlemektir. Neticede amaç kapsamı daraltmak değil “Çerçeve”nin mantığını devam ettirmektir.

CEF-ESTİM kılavuzu, olağan bir öğretmenlik uygulaması içindeki bir metnin; etkinlik grubu (anlama, üretme, etkileşim, çıkarım); yetkinlik (dilsel, dilbilimsel, öğretici); ya da genel etkinlik (farklı seviyeleri birleştirme) seviyesini deneysel olarak tahmin etmeye yardımcı olur. CEF-ESTİM kılavuzu ihtiyaçlara göre çok esnek bir şekilde kullanılabilir ve kullanıcı sadece konu ile ilgili kısmı kullanmakta özgürdür. Kılavuz, sınıf materyalleri arşivi oluşturmaya da olanak sağlayacaktır; çünkü okul öğretmenleri için takım hâlinde onaylanmış nitelikli bir yöntemle CEFR seviyelerine uygun etkinlik bankası oluşturmak kolaydır.

Kılavuzun Kullanımı

- Test edilecek bir sınıf materyali hazırlamak,
- Çevrimiçi kılavuzu bilgisayara indirmek,
- Çiçeğin ortası diye adlandırılan, etkinlik hakkında genel bilgileri içeren birinci bölümde ilk iki kutuyu doldurmak,
- İhtiyaca göre çiçeğin diğer yapraklarını temsil eden 2., 3., veya 4. bölümlere (metin, etkinlikler, yetkinlikler) geçmek ve konu ile ilgili kısımları doldurmak
- Çiçeğin ortasına geri dönmek ve kalan kutucukları bir önceki basamakta yapılan değerlendirmelere göre tamamlamak,
- Dosyayı bilgisayara kaydetmek,
- Tercihe bağlı olarak dosyayı başkalarıyla paylaşmak ve okulda sınıf aktiviteleri bankası oluşturmak

(<http://cefestim.ecml.at/Whatisit/tabid/2639/language/en-GB/Default.aspx>).

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmada CEF-Estim Kılavuzunu tanıtmak ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan Hitit, İstanbul ve Yedi İklim setlerinin A2 düzeyindeki ders kitaplarında yer alan okuma metinlerin CEF-Estim Kılavuzu'ndaki seviyeye uygunluklarını tespit etmek amaçlanmıştır. Kılavuzun öğreticiler tarafından kullanımı arttıkça seviyeye uygun metin hazırlamanın daha kolay ve fazla olacağı düşünülmekte, böylelikle materyal hazırlamada da zaman kazanılacağı ön görülmektedir.

Araştırmanın Problemi

Çalışmada, “Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan Hitit, İstanbul ve Yedi İklim setlerinin A2 seviyesinde yer alan okuma metinleri CEF-Estim kılavuzundaki kriterlere göre A2 seviyesine uygun metinler midir?” sorusuna cevap aranacaktır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada nitel araştırma metodolojisinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Doküman incelemesi araştırılması amaçlanan olgu ya da olaylar hakkında bilgilerin yer aldığı yazılı materyallerin analizini kapsayan bir veri toplama yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 217). Araştırmada bu yöntemle Hitit, İstanbul ve Yedi İklim setlerinin A2 seviyesindeki ders kitaplarında yer alan her üniteye ait birer metin rastgele (random) metotla seçilmiş ve toplam 18 metin tespit edilmiştir. A2 kitabında yer alan 18 okuma metni CEF-Estim kılavuzuna göre analiz edilmiştir. Böylelikle hem ders kitaplarının uygunluğu hem de CEF-Estim kılavuzunun öğretmenler tarafından kullanılmasının uygunluğu teyit edilmiştir. CEF-ESTIM kılavuzu öğretmenlere, sınıf etkinliklerinin Avrupa Konseyi Ortak Dil Çerçevesi (CEFR)'ne uygunluğunu tespit etmede yardımcı olmayı amaçlar. Bu kılavuz Lancaster Üniversitesinden Charles Alderson tarafından hazırlanmış ve Hollanda hükûmeti tarafından 2003-2004 yılında finanse edilen DUTCH CEFR Grid projesinin bir ürünüdür. Bu çalışma; Yabancılar Türkçe öğretmek amacı ile hazırlanan Hitit, İstanbul ve Yedi iklim kitap setleri ile ve bu üç setin A2 seviyesinde yer alan 18 okuma parçası ile sınırlı tutulmuştur.

BULGULAR ve YORUMLAR

Çalışmada Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan Hitit, İstanbul ve Yedi İklim setlerinin A2 düzeyindeki ders kitaplarında yer alan okuma metinlerinin CEF-Estim kılavuzu kullanılarak seviyeye uygunlukları tespit edilmiştir. AB Ortak Başvuru Metni'ne göre tasarlanan ve 3 bölümden oluşan kılavuzun "metin" (text) adlı bölümü çalışma için kullanılmıştır. Okuma metinleri, konu, çalışma alanı, söylem türü, metin kaynağı, metin doğası, metin uzunluğu, söz varlığı ve dil bilgisel yapı kriterlerine göre test edilmiş ve puanlanmıştır. Kılavuzda puan aralığına denk gelen seviyeye göre metinlerin hangi düzeye denk geldiği saptanmıştır. Çalışmanın ön bulgu sonuçlarını oluşturacak şekilde her bir ders kitabından rasgele seçilen birer okuma metni CEF-ESTIM kılavuzu ile teste tabi tutulmuş ve toplam 3 metinden 2'si A2 seviyesinde çıkarken 1 tanesi B1 düzeyine yakın (A1/B1) çıkmıştır. Bu sonucu etkileyen faktörün metnin uzunluğu olduğu düşünülmektedir. Kılavuzu kullanırken asıl olanın kesin bir seviye saptamak yerine muhtemel bir aralık belirlemek olduğu unutulmamalıdır.

Tablo 1: CEF-Estim Kılavuzuna Göre Hitit, İstanbul ve Yedi İklim Setlerindeki A2 Okuma Metinlerinin Seviyeleri				
No	Set / Konu / Metin İçeriği	ADP Yeterlik Tanımı	Kazanım	Seviye
1	Yeni Hitit / Kim ne yapacak? “Acilen bankaya gidiyorum.” “Biraz geç geleceğim.”, Hastayım.”, “Yorgunum.”, “Meşgulüm.”... önce, sonra, birazdan, akşama doğru, sabaha karşı, öğleden sonra, yarın, bir gün sonra, haftaya..; git-, gel-, dön-, gönder-, bekle-, buluş-, al-, ver-, çık, geç kal-, dinlen- ...	“Arkadaş veya meslektaşlardan gelen basit yazılı mesajları anlayabilir (örneğin futbol oynamak için buluşma zamanını belirten veya işe erken gelinmesini isteyen vb. kısa notlar).”	Olay ve durum özetleyen birkaç cümlelik basit mesajları anlar. Temel zaman ifadelerini ve fiilleri anlar.	A2
2	Yeni Hitit / Ah Tamara Ana fikir, yardımcı fikir, mesaj, ileti... Neden-sonuç, amaç-sonuç bildiren ifadeler, kalıplar.	“Kısa, basit bir öyküdeki ana konuyu, en önemli bölümü, olayları ve olayların öyküdeki yerini anlayabilir.”	Öyküde verilmek istenen ana iletiyi anlar. Öyküdeki olaylar arasında neden-sonuç ilişkilerini anlar. Öyküdeki kişilerin temel özelliklerini belirler.	A2 / B1
3	Yeni Hitit / Dünyada Yılbaşı Kutlamaları Genel konularda yazılmış metinler.	“Bildik bir konuda yazılmış bir metindeki bilinmeyen kelime veya ifadelerin anlamını bağlamdan hareketle tahmin edebilir.”	Güncel (ekonomi, siyaset, magazin, eğitim, spor...) konularda yazılmış kısa gazete haberlerinin konusunu anlar.	B1
4	Yeni Hitit / Haber mi İnsan mı? Nasıl, niçin, hangi amaçla, bundan dolayı, “Gerçekleşti.” “Oldu.”, “Meydana geldi.”...	“Kısa metinleri (örneğin kısa haberleri) tarayarak içerisindeki önemli bilgileri (örneğin “Kim, nerede, ne yapmış?” vb.) bulabilir.”	Olay merkezli metinleri kişi, zaman, yer, neden-sonuç, amaç-sonuç, olayın meydana geliş şekli bakımından anlar.	A2 / B1
5	Yeni Hitit / Hangi Kanal Belli alanlara yönelik haber, makale, rapor, köşe yazısı ve bilgilendirici metinler...	Yazarın belli bir görüşü veya düşüncüyü savunduğu ve güncel sorunlara yanıt aradığı bir makale veya bir haberi okuyup anlayabilir.”	Kişisel yorum bildiren ifade ve kalıpları anlar. Makale, röportajlardaki temel soru ve ifadeleri anlar.	B1 / B2
6	Yeni Hitit / Spor Yapalım İnsan vücudu ile ilgili ayrıntılı bilgiler, hastalıklar, spor türleri, yemek tarifleri; meyveler, sebzeler, yiyecek, içeceklerle ilgili ayrıntılar, okul ve eğitimle ilgili temel kavramlar...	“Basit bir dille, bildik (herhangi bir uzmanlık bilgisi gerektirmeyen) ve güncel konularda yazılmış metinleri anlayabilir.”	Kısa biyografiler, sağlık, siyaset, spor, magazin, eğitim, çevre, beslenme gibi alanlara ait kısa anlaşılır metinleri anlar.	A2

Turkish Studies

7	İstanbul / Şiş Kebap Yapalım İnsan vücudu ile ilgili ayrıntılı bilgiler, hastalıklar, spor türleri, yemek tarifleri; meyveler, sebzeler, yiyecek, içeceklerle ilgili ayrıntılar, okul ve eğitimle ilgili temel kavramlar...	“Sayıların ve isimlerin çokça geçtiği, açık bir üsluba sahip ve resimlerle desteklenmiş haber özetleri veya gazete metnindeki önemli bilgileri anlayabilir.”	Olay ve durum özetleyen birkaç cümlelik basit mesajları anlar. Temel zaman ifadelerini ve fiilleri anlar.	A2
8	İstanbul / Dün Neler Yaptın? Meslek, yaşanan çevre, temel ve basit fiziksel ve psikolojik betimlemeler (kısa, uzun, şişman, zayıf, mutlu, üzgün, yorgun, sıkıcı..) Yaz tatili, hafta sonu, mesai saati...	“Günlük hayatın anlatıldığı veya sorulduğu kişisel bir mektubu anlayabilir.”	Temel kişisel bilgileri, durumları, duyguları anlatan mektupları ve bunlarla ilgili soruları anlar. Bir okul/iş/tatil gününde yapılan etkinliklerin anlatıldığı basit metinleri anlar.	A2
9	İstanbul / Avrupa Turu Başvuru tarihi, başvuru şartları, kurs ücreti, eğitim programı, konser veya serginin içeriği...	“Bir broşürden belli başlı boş zaman etkinlikleri, sergiler vb. konulardaki bilgileri bulabilir.”	Bir ürünün/hizmetin temel özelliklerini anlatan basit metinleri anlar. . Sosyal etkinliklere ilişkin temel kavramları anlar.	A2
10	İstanbul / Taş Olan Kadın "Kim, ne, nerede, ne zaman sorularına karşılık gelecek içeriğe sahip metinler.”	“Basit bir dille, bildik (herhangi bir uzmanlık bilgisi gerektirmeyen) ve güncel konularda yazılmış metinleri anlayabilir.”	Olay ve durum özetleyen birkaç cümlelik basit mesajları anlar. Temel zaman ifadelerini ve fiilleri anlar.	A2
11	İstanbul / Doğa Olayları Genel konularda yazılmış metinler.	“Güncel ve bildik konularda yazılmış kısa gazete metinlerini ana hatlarıyla anlayabilir.”	Meslek, yaşanan çevre, temel ve basit fiziksel ve psikolojik betimlemeler (kısa, uzun, şişman, zayıf, mutlu, üzgün, yorgun, sıkıcı..)	A2
12	İstanbul / Otelde Genel konularda yazılmış metinler.	“Basit bir dille, bildik (herhangi bir uzmanlık bilgisi gerektirmeyen) ve güncel konularda yazılmış metinleri anlayabilir.”	Bir ürünün/hizmetin temel özelliklerini anlatan basit metinleri anlar. Olay ve durum özetleyen birkaç cümlelik basit mesajları anlar.	A2
13	Yedi İklim / Bir Ressamın Hikâyesi Okul ve eğitimle ilgili temel kavramlar...	“Basit bir dille, bildik (herhangi bir uzmanlık bilgisi gerektirmeyen) ve güncel konularda yazılmış metinleri anlayabilir.”	Kısa biyografiler, sağlık, siyaset, spor, magazin, eğitim, çevre, beslenme gibi alanlara ait kısa anlaşılır metinleri anlar.	A2
14	Yedi İklim / Hastanede Hastane, havaalanı, karakol, postane, sokak, cadde, otel, kantin gibi alanlardaki temel uyarı ve yönlendirmeleri anlar.	“Günlük hayatta karşılaşılan işaret ve uyarı tabelalarındaki sözcükleri ve ifadeleri anlayabilir.”	İnsan vücudu ile ilgili ayrıntılı bilgiler, hastalıklar, spor türleri, yemek tarifleri; meyveler, sebzeler, yiyecek, içeceklerle ilgili ayrıntılar, okul ve eğitimle ilgili temel kavramlar...	A1 / A2

Turkish Studies

15	Yedi İklim / Neşeli Günler Kim, ne, nerede, ne zaman sorularına karşılık gelecek içeriğe sahip metinler.”	“Sayıların ve isimlerin çokça geçtiği, açık bir üsluba sahip ve resimlerle desteklenmiş haber özetleri veya gazete metinlerindeki önemli bilgileri anlayabilir.”	Haber metninden kimin nerede, ne zaman, ne yaptığını anlar.	A2
16	Yedi İklim / Guinness Rekorlar Kitabı Kim, ne, nerede, ne zaman sorularına karşılık gelecek içeriğe sahip metinler.	“Sayıların ve isimlerin çokça geçtiği, açık bir üsluba sahip ve resimlerle desteklenmiş haber özetleri veya gazete metinlerindeki önemli bilgileri anlayabilir.”	Haber ve gazete metinlerinde geçen temel sayısal ifadeleri anlar. Haber metninden kimin nerede, ne zaman, ne yaptığını anlar.	A2
17	Yedi İklim / Kiralık Odalar. Temel niteleyiciler (ucuz, pahalı, hızlı, indirim... temiz, büyük, küçük, geniş, dar...), için, boy, beden, ağırlık, yükseklik... İkinci el, sahibinden, emlak ofisi, ilanlar, ağırlık, genişlik, kat, kiralık ev/araba...	“Reklamlardaki ürünlere ilişkin fiyat ve ebat gibi temel bilgileri anlayabilir.”	Bir ürünün/hizmetin temel özelliklerini anlatan basit metinleri anlar. Kiralık/satılık gibi ilanlardaki temel kavramları anlar.	A2
18	Yedi İklim / Para Nerede Gündem, güncel, son dakika, gazetelerin ana bölümleri, piyasalar, para durumu, zam, borsa; maç programları...	“Güncel ve bildik konularda yazılmış kısa gazete metinlerini ana hatlarıyla anlayabilir.”	Güncel (ekonomi, siyaset, magazin, eğitim, spor...) konularda yazılmış kısa gazete haberlerinin konusunu anlar.	A2 / B1

Yedi İklim, Yeni Hitit ve İstanbul öğretim setlerinin her birinden rastgele seçilen 6 okuma metni CEF Estim kılavuzunda seviye belirleme testine tabi tutulmuştur. Yapılan uygulamanın sonuçlarına göre: Yeni Hitit'ten seçilen okuma metinlerinin ikisinin A2 seviyesinde, ikisinin A2/B1 seviyesinde, birinin B1 seviyesinde, birinin de B1/B2 seviyesinde olduğu tespit edilmiştir. İstanbul Setinden seçilen okuma metinlerinin hepsinin A2 seviyesinde olduğu tespit edilmiştir. Yedi İklim'den seçilen okuma metinlerinin ise dördünün A2 seviyesinde, birinin A2/B1 seviyesinde, birinin de A1/A2 seviyesinde olduğu görülmüştür.

Kılavuz üzerinde okuma metninin test edildiği ve üç yapraklı bir çiçek şeklinde tasarlanmış kılavuzun ikinci yaprağını temsil eden kısım birçok alandan oluşmaktadır. Bunlar metne yönelik konu, metne yönelik çalışma şekli (bireysel, eşli ya da grup), metin türü, metin kaynağı, içerik, metin uzunluğu, söz varlığı ve gramer yapısı hakkında bilgilerin yer aldığı alanlardır. Dolayısıyla metinlerin seviyeleri tek bir kritere göre değil birçok bileşene göre belirlenmektedir. Unutulmamalıdır ki seviye kavramı çok esnek ve bir metin içerisinde birkaç seviye birbiri içerisine geçmiş olabilir. Örneğin bir metnin uzunluğu C1 seviyesinde olabilir fakat metin kullanılan gramer yapısı, söz varlığı ya da metin türü bakımından daha alt seviyelerde ise metnin seviyesi bütünsel olarak A2/B1 seviyelerine kadar düşebilir.

A2 seviye ders kitaplarındaki metinlerin A2/B1 sınırında olması olağan bir durumdur. Bu şekilde öğrenci bir sonraki seviye için hazırlanıyor da denebilir. Bu çalışmada, tabloda yer alan “Ah Tamara”, “Para Nerede”, “Haber mi İnsan mı?” adlı metinlerin A2/B1 seviyesinde olmasının, beklenenin dışında bir sonuç olmadığı söylenebilir. Örneğin aşağıda yer alan ve “Ah Tamara” adlı metinden alıntılanan örnek cümlelerin uzunluğu ve gramatikal yapısı göz önüne alındığında, metnin

Turkish Studies

olası seviyesini etkilediği ulaşılan sonuçlar arasındadır: “O günden sonra genç kız her gece kıyıda ateş yakıyormuş, delikanlı da ateşin ışığına doğru yüzüyor, kıyıya çıkıyor ve Tamara’yla gizli gizli buluşuyormuş ama kızın babası bu durumu fark etmiş” (Yeni Hitit /Ah Tamara, 2005: 95)

Yedi İklim setinden seçilen “Hastanede” adlı metnin de seviye bakımından A1/A2 sınırında olması yine beklenen sonuç çerçevesinde değerlendirilebilir. Burada metnin uzunluğu, CEF’e göre metin içeriklerinin kapsamı (*Hastane, havaalanı, karakol, postane, sokak, cadde, otel, kantin gibi alanlardaki temel uyarı ve yönlendirmeleri anlar*) ve ADP yeterlik tanımı (*Günlük hayatta karşılaşılan işaret ve uyarı tabelalarındaki sözcükleri ve ifadeleri anlayabilir*) sonucu etkileyen kriterlerdir.

Çalışmada beklenen sonuçların dışında ve A2 seviyesinin çok üzerinde olması nedeniyle “seviyeye uygun değildir” olarak değerlendirebilecek tek metin Yeni Hitit setinde yer alan “Hangi Kanal?” adlı metindir. “Hangi Kanal?” adlı metin CEF metin içerik ve türü kriterlerine göre “belli alanlara yönelik haber, makale, rapor, köşe yazısı ve bilgilendirici metinler” kapsamına girmektedir. Ayrıca B1/B2 seviyesi için belirlenmiş “yazarın belli bir görüşü veya düşüncüyü savunduğu ve güncel sorunlara yanıt aradığı bir makale veya bir haberi okuyup anlayabilir” şeklinde tanımlanan kazanımın özelliklerini taşımaktadır. Aşağıda yer alan söz konusu metinden alıntılanan örnek cümle sonucu destekler niteliktedir: “Televizyon reklamlarındaki yeni ürünler ve reklam programlarının bu ürünleri sunuş biçimi nedeniyle çocukları bilinçli tüketim konusunda daha erken yaşlarda eğitmemiz gerekiyor.” (Yeni Hitit/ Hangi Kanal, 2005: 124)

Sonuç olarak, çalışmaya konu olarak seçilen Türkçe setlerin ve bu setlerden rastgele seçilen okuma metinlerinin genel itibarıyla A2 seviyesine uygunluğu CEF Estim kılavuzu ile de desteklenmiştir.

TARTIŞMA SONUÇ ve ÖNERİLER

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde okuma etkinlikleri sırasında kullanılacak metinlerin, Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metni’nde belirlenen dil düzeylerine göre uyarlanması son derece önemlidir. Günümüzde yaygın olarak kullanılan Türkçe öğretim setlerinde yer alan metinlerin seviyelere uygunluğu elbette uzman görüşü alınarak belirlenmektedir. Fakat bir metnin niteliksel olarak taşınması gereken özelliklere tam olarak uygun olup olmadığının ölçülmesi için geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı ihtiyacı kaçınılmazdır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılmak üzere hazırlanacak kitaplardaki okuma parçaları, öğrencilere, bu tür metinlerin yapısını tanımları ve benzer metinler yazabilmeleri için uygun örnekler sunmasının (Özdemir, 2013: 2053) yanında en önemli özellikleri öğrencilerin seviyelerine uygun olup olmadıkları yönündedir.

Bu çalışmada kullanılan ve A2 seviye ders kitaplarından rastgele seçilen metinlerin, çerçeve programa göre tasarlanan CEF Estim kılavuzunda test edilmesinin ardından seviyeye uygunluğunun büyük oranda sağlandığı tespit edilmiştir. Fakat diğer öğretim setleri ya da metin seviyeleri için bu durum söz konusu olmayabilir. Yılmaz ve Temiz’in (2014: 70-80) Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı 1, 2 ve 3’teki metinlerin okunabilirlik durumlarını inceledikleri çalışması da bu görüşü destekler niteliktedir. Çalışma sonunda ders kitaplarında öğrenci düzeylerine uygun ve düzeylerinin üstünde olan metinlerin yer aldığı saptanmıştır. Özellikle B1 ve üzeri seviyedeki metinlerin CEF’e göre taşınması gereken özellikler ve belirlenen kazanımlar göz önüne alındığında kriterlere uygun metinlerin bulunması ve seçilmesi kitap yazarları için zorlayıcı olmakta ya da setler birbirine benzer, birbirinin tekrarı gibi düzenlenmektedir.

Türkçe öğretim setlerine ek olarak öğretmenler de derslerinde kitap dışı metinlere yer vermek isteyebilirler. Gün, Akkaya ve Kara (2014: 14)’nın, yabancılar Türkçe öğretimi ders kitaplarını öğretim elamanları açısından değerlendirdiği çalışmasında, tek bir kitaba bağlı kalarak

çalışma; araştırmacılığı zayıflatacağı, teknolojiden uzaklaştıracağı, öğretim elemanını tembelleştireceği gibi nedenlerden dolayı olumsuz bir durum olarak nitelendirilmektedir. Araştırmada öğretim elemanlarının ders kitaplarının kullanılması hususunda verdikleri önerilerin en başında *ders kitaplarının farklı kaynak ve araçlarla birlikte kullanılmalı* görüşü vardır. İnternet, gazete, blog yazıları, roman ve daha birçok farklı kaynaktan seçebilecekleri okuma metinlerinin öğrencinin düzeyine uygunluğunu tespit edebilmeleri ise son derece önemlidir.

Bununla birlikte dil öğreniminin aynı zamanda kültür öğrenimi anlamına geldiğini göz önünde bulundurarak yabancı dil dersinde ders kitabına ek malzeme olarak edebi metinlere de yer verilmek istenebilir. Öğrencilerin suni nitelikli ders kitabı metinlerinden daha fazla duygu birliği içine girebildiği edebi metinlerle derste daha iyi motive olacakları ve derse olan ilgilerinin artacağı gerçeği göz önünde bulundurulmalıdır. Hatta derste gerçekçi bir iletişim ortamı oluşturması nedeniyle edebi metinler özellikle tercih edilmelidir. (Ünal, 2005:205) Burada önemli olan seçilen edebi metinlerin öğrenci seviyesine ve çerçeve program kriterlerine uygun olup olmamasıdır. Bu çalışmada tanıtımı yapılan “*CEF Estim, öğretmenler için seviye belirleme kılavuzu*” adlı ölçme aracı, öğretmenlerin ders kitabı dışı metinlerin seviyesini tespit etmesinde son derece faydalı olacaktır.

Bu çalışmada, üç yapraklı bir çiçek şeklinde tasarlanan kılavuzun, “metin” ile ilgili bileşenlerin test edildiği tek bir bölümünden (yaprağından) yararlanılmıştır. Metne yönelik etkinliklerin, dil yetkinliği ve iletişimsel boyutunun bileşenlerinden oluşan bölümlerin de teste tabi tutulması bir ders materyali hakkında bütüncül bir sonuca ulaştıracaktır. Şimşek (2011: 59)’in de belirttiği gibi okuma metinleri, sadece okuma becerisini geliştirmeye yönelik değildir. Çeşitli alıştırmaya, etkinlik ve uygulamalarla okuma metinleri diğer dil becerilerini geliştirmeye de yöneliktir. Seçilen ya da oluşturulan okuma metinlerinin dört temel dil becerisini de harekete geçirecek esneklikte ve sürükleyicilikte olması gerekir. Alıştırma ve uygulama yapmaya yatkın okuma metinleri oluşturulmalıdır. Bir okuma metni; öğrenciye benzer okuma metinleri yazma, okunabilir olma ve konuşma etkinliklerinde kullanılabilir olma gibi özellikleri taşımaktadır.

Avrupa Konseyi Yabancı Diller Ortak Başvuru Metni, dil sınavları için de standartlar belirlemiştir. Belirlenen düzeyin doğruluğu, uygulanacak sınavların standartlara göre hazırlanmış olmasına bağlıdır. Buna göre Türkçe öğreten kurumlarda yapılan sınavlarda kullanılan metinlerin seçimi ve güvenilirliği de son derece önemli olacaktır. Sınavda kullanılacak metinlerin düzeye uygunluğunun öncelikle CEF Estim kılavuzuna göre belirlenmesi hem öğretmenlere kolaylık sağlayacak hem de dil sınavlarındaki ölçme ve değerlendirme sorunlarını bir nebze azaltacaktır. Köse (2008: 38)’nin de çalışmasında belirttiği gibi metinleri seçerken ve metinlere konu olacak yönergeleri düzenlerken konuların durumsal güvenilirliği veya katılımcıların metne bağlı olarak karşılaştıkları sorunlar, metinlerle ilgilenirken doğal olarak oluşabilecek durumlardır. İnsanların nasıl okudukları ve dinledikleri hakkında tam ve yeteri kadar bilgiye sahip olunmadığından hazırlanan testin güvenilirliği çok önemlidir.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanacak okuma kitapları ve ders kitaplarında yer alan metinler, Avrupa Konseyi Ortak Dil Çerçevesinde (CEFR) belirtilen seviyelere göre (A1-A2, B1-B2, C1-C2) oluşturulmalı, bunun için de takım çalışması yanında etkin ve güvenilir ölçme araçları kullanılmalıdır.

Metin türleri mutlaka temel, orta ve yüksek seviyeye göre seçilmeli; kullanılacak metin türü içeriği ve anlam yoğunluğuna göre de mutlaka seviyelendirilmelidir. Genellikle temel seviyede çokça yer alan bir diyalog metni kolay anlaşılır, açık ve kısa ifadeler içermelidir. Eğer yüksek seviye için bir diyalog metni hazırlanmak isteniyorsa da yüksek seviyeye uygun bir söylem zenginliği içinde karmaşık bir dil örgüsü olan uzun bir diyalog metni oluşturulmalıdır. Deneme, köşe yazısı veya

bilgilendirici, açıklayıcı metinler orta ve yüksek seviye ders kitaplarında yer almalı, bu türler seviye arttıkça yoğun bir anlama doğru ilerlemelidir (Şimşek, 2011:204).

Kılavuzun tasarımcısı Charles Alderson'ın da birçok kez ifade ettiği gibi CEF Estim kılavuzdan doğru şekilde faydalanabilmenin ilk şartı, kullanıcıların Avrupa Konseyi Ortak Çerçeve Programı (Common European Framework) kriterlerine tamamıyla hâkim olmasıdır. Kriterlerden habersiz, seviyeye uygun kazanım ve içerik tanımlarından yoksun öğreticilerin kılavuzda test edecekleri metni bile doğru seçemeyeceği açıktır.

Kılavuzun etkin bir şekilde kullanılabilmesi ve geliştirilebilmesinin bir diğer yolu da özellikle öğretmenlerin ve öğretmen yetiştiricilerin takım olarak çalışmasıdır. Kılavuzu onaylayan modern diller merkezi de dil öğreticilerinin takım çalışmalarını özellikle desteklemekte, bunun için yılın belirli zamanlarında, belirlenen ülkelerde çalıştaylar organize etmektedir.

(<http://cefestim.ecml.at/ProjectDescription/News/tabid/1135/language/en-GB/Default.aspx>)

2009 yılında Yerevan State Linguistic University (YSLU)' de UNESCO Eğitim Yönetimi ve Planlama Başkanı tarafından düzenlenen çalıştayın amacı 2008 yılında Avrupa Modern Diller Merkezi tarafından Avusturya, Graz'da düzenlenen atölye çalışmasının sonucu olan Cef Estim'i tartışmak ve yaymaktır. YSLU başkanları, ikinci dil öğretmenleri ve öğrencilerin katılımıyla gerçekleşen çalıştayda kılavuzun bağlamı, teorik temeli, içeriği ve kullanımı hakkında bilgi verilmiştir. Kılavuzun en büyük amacının ise Avrupa yüksek öğrenim alanındaki dil yeterliliklerinin şeffaflığını ve karşılaştırılabilirliğini artırmak olduğu belirtilmiştir (YSLU, 2009). Yine aynı yıl, "Ermenistan'ın yüksek öğretim kurumlarında CEF-ESTIM Grid'in yaygınlaştırılması ve uygulanması" adlı bir çalıştay düzenlenmiş, ECML uzmanı Claire Tardieu tarafından kılavuzun uygulanması için teorik temel anlatılmış; hedef ve içerik tanıtılmıştır (Tardieu, 2009).

Örneğin Cef-Estim'in tanıtımının yapıldığı çalıştayların birinde Macar öğretmen adayları ve hizmet içi öğretmenlerden oluşan iki grup, sınıf materyali hazırlama konusundaki uygulama ve görüşleriyle bir anket çalışmasında yer almışlardır. Ardından kılavuzun güvenilirliğini ve geçerliliğini incelemek için her iki gruptan bazı örnek görevler incelenmiştir. Ön bulgular umut vaat edici olmakla birlikte, yöntemin gelecekte daha geniş bir malzeme örneği ve katılımcı ile genişletilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır (Lehman, 2012:88). Türk öğretmenlerin de söz konusu çalıştaylara katılımının olması kılavuzun ülkemizde tanıtılması ve kullanımının sağlanması için faydalı olacaktır.

Son yıllarda Japonya'da dahi özellikle CEFR ve Avrupa Dil Dosyası (ELP) kriterlerinde dil öğrenme müfredatları ve çerçeveleri hakkında tartışmalar yaşanmaktadır. Japon Dil Eğitimi Derneği (JALT)'nin periyodik olarak düzenlediği konferansların 2012 – 2013 döneminde CEF-ESTIM ele alınmış, tanıtımı yapılmış ve kılavuzun CEFR-J adında entegrasyonu sağlanarak Japonca'nın öğretiminde kullanılacak ders kitabı ve okuma metinlerinin hazırlanmasında kullanılması ön görülmüştür (FLP SIG in JALT, 2012).

2017 Eylül ayında güncellenerek yeniden yayınlanan CEFR'e göre (<https://rm.coe.int/common-european-framework-of-reference-for-languages-learning-teaching/168074a4e2>), CEF Estim kılavuzunun da güncellenmesi gerekmektedir.

Kılavuzun İngilizce olması, İngilizce bilmeyen öğreticiler için dezavantaj olarak görülmekte, öğreticiler kullanmaktan kaçınabilmektedirler. Bunun için de başlarda öğretmenlerin İngilizce bilen diğer öğretmenlerle takım çalışması hâlinde kılavuzdan yararlanması, kılavuza tam olarak hâkim olduktan sonra bireysel çalışmalara geçmeleri önerilebilir.

Öğretmenlerin bireysel çalışmaları sonucunda seviyelerini belirledikleri ve derslerinde kullandıkları metinleri, çalıştıkları kurumdan diğer öğretmenlerle paylaşmaları da zamanla zengin bir okuma metni arşivi oluşmasını sağlayacaktır. Bu sayede metinlere yönelik etkinlik oluşturulmasında da öğrencilerin birbirleri ile tecrübelerini paylaşmaları mümkün olacaktır.

KAYNAKÇA

- CEFR (2017) <https://rm.coe.int/common-european-framework-of-reference-for-languages-learning-teaching/168074a4e2> Erişim tarihi 12.12.2017.
- Cef Estim, National Support Event, Armenia (2009) <http://cefestim.ecml.at/ProjectDescription/News/tabid/1135/language/en-GB/Default.aspx>) Erişim tarihi 12.12.2017.
- Cef Estim Grid (2010) <http://cefestim.ecml.at/LinkClick.aspx?fileticket=wU90%2BqFHfFM%3D&tabid=1147&language=en-GB> Erişim tarihi 12.12.2017.
- Erdem, M. D.; Gün, M.; Şengül, M.; Şimşek, R. (2015). Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan okuma metinlerinin öğretim elemanlarınca Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni ve işlevsel metin özellikleri kapsamında değerlendirilmesi, *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. 10 (3), 455-476.
- FLPSIG; Framework & Language Portfolio SIG established within JALT (2012) <https://sites.google.com/site/flpsig/the-flp-sig-kaken-project/research-plan> Erişim tarihi: 12.12.2017.
- Gün, M.; Akkaya, A.; Kara, Ö.T. (2014). Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarının Türkçe öğretim merkezlerinde görev yapan öğretim elemanları açısından değerlendirilmesi. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish*, 9 (6), 1-16.
- Köse, D. (2008). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde sınavların hazırlanması ve uygulanması. *Ankara Üniversitesi Dil Dergisi*. 139, 36-47
- Lehmann, M. (2012). The CEF-ESTIM grid: Aligning reading and listening tasks to CEFR levels in the language classroom. 5-8 September, 2012. EUROSLA 22 (22nd Annual Conference of the European Second Language Association), Poznan, Poland.
- Özdemir, C. (2013). Yabancılara Türkçe öğretiminde ders malzemelerinin önemi ve işlevsel ders malzemelerinin nitelikleri, *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. 8 (1), 2049-2056.
- Şahin, Esin Y.; Aydın, G. (2014). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi kuramlar, yaklaşımlar, etkinlikler*. Ankara: Pegem, 455-461.
- Şimşek, P. (2011). *Yabancılara Türkçe öğretiminde okuma metinleri ve yardımcı kitaplar*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı.
- Tardieu, C. (2009). Disseminating and implementing the CEF-ESTIM Grid in Higher educational institutions of Armenia, Oct 2009, Yerevan, Armenia
- The Dutch CEFR Grid Reading / Listening, <http://www.lancaster.ac.uk/fss/projects/grid/> Erişim tarihi 12.12.2017.

Ünal, D. Ç (2005). Yabancı dil öğretiminde edebi metinler: Yenilikçi yaklaşımlara geçiş süreci ve gerekçeleri. Hacettepe Ün. Eğitim Fakültesi Dergisi, 29: 203 - 212

Yıldırım. A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yılmaz, F.; Temiz. Ç. (2014). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarındaki Metinlerin Okunabilirlik Durumları, *International Journal of Language Education and Teaching*. 2, 70-80.

YSLU (2009) News and Events. 26.05.2009 “CEFR Level Estimation Grid for Foreign Language Teachers” Workshop.

Araştırmada Kullanılan Dil Öğretim Setleri

Ankara Üniversitesi TÖMER (2005). *Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı I*, Ankara: AB Ofset.

İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı A2 (2012). İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.

Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe A2 Ders Kitabı, (2014). Yunus Emre Enstitüsü.